

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل ، کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

سال هفتم

۴ شنبه ۱۰ مهر ماه ۱۳۳۰

شماره ۱۹۳۱

شماره مسلسل ۱۸۷

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۸۷

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه

دوم مهر ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب :

۱ - تصویب صورت مجلس

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان جمال امامی - بیراسته و دکتر باغی

۳ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ده و پنج دقیقه صبح بریاست آقای نورالدین امامی (نایب رئیس) تشکیل گردید.

(۱ - تصویب صورت مجلس)

نایب رئیس - صورت غائبین

جلسه قبل فرائت می شود

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان : شکرانی بزرگ نیا ، اورنگ ، منصف ، گنجی ، اردلان ، سرتیپ زاده ، قاسم فولادوند ، غضنفری ، صالح ، آزاد ، طباطبائی ، شادلو .

غائبین بی اجازه - آقایان : موسوی عرب شیبانی ، دولت آبادی ، موقر ، نصر تیان ، خسرو قشقائی ، سنندجی ، غلامرضا - فولادوند ، فتعلی افشار ، فراگزلو - تقه الاسلامی ، حازقی ، امیرافشاری ، ناصر صدوری ، حکیمی ، رستم گیو ، صدر میرحسینی خزینه علم

دیرآمدگان با اجازه - آقای حسین مکی ، بکساعت و نیم - آقای صاحب جمع بکساعت

دیرآمدگان بی اجازه : آقای هراتی سی دقیقه - آقای برومند بکساعت -

و جواب آقای آقا مطابق آئین نامه م داده می شود

(اصل ۲۷ قانون اساسی بشرح

ذیل فرائت شد)

شرح و تفسیر قوانین از وظایف مختصه

مجلس شورای ملی است

کشاورز صدر - این اصل ارتباط

باین کار ندارد

نایب رئیس - نامه در مجلس طرح

شده موافق و مخالف می توانند صحبت کنند

کشاورز صدر - اینطور نیست

این آقایان بی حساب گفته اند و اشتباه

کرده اند

نایب رئیس - فعلا این موضوع

مطرح نیست در موقع طرح آقایان

می توانند صحبت بفرمایند - آقای

نبوی

فراهرزی - این اصلا معنی ندارد

اگر مطابق قاعده نباید باشد خوب است ما

همه نباشیم

نبوی - جناب آقای فراهرزی توجه

کنید

اسلامی - شرکت فرش هم

يك كاغذی نوشته است آنرا هم فرائت

کنید

نبوی - در جلسه گذشته جناب

آقای تیمورتاش نماینده محترم در انترتأثر

شدید که آن تأثیر بیاناتشان کاملا مشهود

بود از نمایندگی استعفا دادند (مکرم -

قبول شده آقا) غالباً اقداماتی که در حال

تأثر انجام بگیرد يك اقدامات پسندیده ای

نیست جناب آقای تیمورتاش از نمایندگان

تصویب کرده و از خانواده های محترم است

جرايد يا اشخاصی نسبت بايشان مطالبی

نوشتند در ایشان تأثر شدید ایجاد کرده

بود که بر اثر آن تأثر ديروز استعفا دادند

بنده خواستم که از مقام ریاست استعفا

کنم که اجازه بفرمایند که استعفا نامه ایشان

فرائت نشود و اگر اجازه بفرمایند نمایندگان

خراسان یا چند نفر دیگر از نمایندگان که

مقام ریاست معین بفرمایند برویم و از جناب

آقای تیمورتاش خواهش کنیم که بمجلس بیايند این قبیل نوهتجات یا نسبتها برای غالب آقایان هست و در جریان کار های سیاسی اینها چیزهای بی اهمیتی است نباید منتهی بیک چنین تصمیمی بشود و حالا اگر مقام ریاست اجازه بفرمایند در جلسه بعد از ایشان خواهش بکنیم که تشریف بیاورند

نایب رئیس - نظر مقام ریاست

هم نسبت باین موضوع بوده است و حالا

هر کدام از آقایان میل داشته باشند ممکن

است تشریف بیاورند در جلسه دیگر با تفاق

خود بنده برویم و آقای تیمورتاش را

بیاوریم ، آقای فراهرزی

فراهرزی - بنده هم چیز دیگری

نداشتم که بگویم و همین را می خواستم که

بگویم چون بعضی ها گفتند که استعفاي

ایشان صوری بوده در صورتیکه هم چو چیزی

نیست حقیقه و جدا ایشان تصمیم دارند که

بمجلس نیایند ولی همانطور که من عرض

کردم که يك عضو شریف و جدی تهر کرده

از يك فضیله ای که بماند بوط نیست یعنی هیچ

و کیلی به او بی احترامی نکرده است

يك چیزهایی است در خارج و چون هر دو

مهربانی هستند از حدود معقول خارج می

شوند این است که من خواستم همین استعفا

را بکنم که يك عده ای از آقایان نمایندگان

با نظر هیئت رئیسه برویم و آقا راضی

کنیم که برگردند گویانکه اطمینان ندارم

به برگشتن ایشان چون جدا تصمیم

گرفته اند

نایب رئیس - آقای صدرزاده

صدرزاده - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای معذل

معذل - بنده نسبت بنامه دانشگاه

که در جلسه گذشته اینجا فرائت شد معترضم

اینطور نامه ها رانی شده این قسم در مجلس

فرائت نمود دانشگاه در امور داخلی خود مستقل

است و البته اتکایش به وزارت فرهنگ

است (صبح است) وزارت فرهنگ

دیگر چهارند در حالی که درآمد سیمان کشور هر سال زیادتر شده است و کارگران سیمان شرافت کارگری خود را با بیوسبیله ثابت رسانیده اند

در بعضی از کارخانه های ریسندگی اختصاصی حوالی تهران استنار مهیب و سیاهانه ای در جریان است کارگران روزی ده ساعت کار میکنند (دکتر طبی - کدام کارخانه ؟) یکی از سکارخانجات ریسندگی اختصاصی اطراف تهران مزدها از ۳۵ الی ۴۰ ریال تجاوز نمیکند تعداد زیادی سرپیچ و قفیر بیه در دو مقابل ۸ الی ده ریال بکار گمارده اند (آشتیانی زاده - کارخانه هارا باید ملی کرد) و برای کارگاه ها ماسک وجود دارد و نه بکارگران شهر میدهند

در نتیجه این بی بالائی ها و بی انصافی ها چندی قبل عده ای مسئول شدند و کار فرما آنها را بیرون ریخت قانون کار و وزارت سکار ما هم هیچ ضمانت اجرایی ندارد

آقایان نمایندگان معترم این ظلم و فشار قابل تحمل دوام نیست و کارگران بالاخره عاصی خواهند شد

اگر فکر جاهلی نشود و احتیاجات ضروری کارگران تأمین نگردد روزی خواهد رسید که همه پیشیمان خواهیم شد هنگامی که پیشمانی سودی نداشته باشد با کمال تأسف پیشنهاد میشود که عده

از مسئولین امور دراز بی شخصیتی وی لیاقتی یا در نتیجه روح محافظه کاری و ترس و یا بدتر از همه بمناسبات سیاسی و بازروی خام استفاده های بعدی با توجه آنها همکاری میکنند و کارگران وطن پرست را تحت فشار قرار میدهند و این بیچاره ها از سرنوشتی که همکاران آنها در حکومت های کمونیستی در کشورهای اروپای شرقی دچار شدند عبرت نیگیرند

و این نکته را چون تسمی بر لبهای بعضی از آقایان می بینم لازم میدانم تذکر بدهم که این دستگاه حکومتی همان دستگاهی است که بوده است کرارا خود بنده پشت این تریبون عرض کرده ام با تغییر یک هیئت دولت دستگاه عوض نمی شود دستگاه را اگر بخواهید عوض بشود دقت و مجال و وسیله می خواهد که عیب کتام از اینها در اختیار دولت فعلی نبوده است ولی آن کسانی که در اثر عدم توجه و یادداشت اعمال و یا در اثر دو دوزه بازی کردن این سیاست را تقویت میکنند خودشان زودتر از دیگران پیشان خواهند شد من بر حسب وظیفه اجتماعی خود و بنا بر وظیفه نمایندگان کار همین کارگران رهید تهران دارم حقایق را از پشت این تریبون عرض میکنم و بدولت و مسئولین امور تذکر می دهم که تقاضای های کارگران رسیدگی میکنند و حقوق آنها را بدهند و روح آنها را تاملین

بکنند اگر فیراز این بحکیم کارگران ناگزیر خواهند بود با اتحاد و قیام حقوق خود را بگیرند و فاضیل را بر جای خود بنشانند انفعال یکی از این دوره منور در اختیار مسئولین امر میباشد ولی ممکن است روزی برسد که دیگر در اختیار راه ما مهتار نباشیم در هر حال حزب زحمتکش ملت ایران بوظیفه ای که برای خودش در این مبارزه قابل شده است و برای استیقای حقوق طبقات زحمتکش بکار ادامه خواهد داد و ضمناً از حضور آقایان معترم تقاضا می کنم که در همین جلسه قانون حمایت و معالجه سکارگران مسلول را که از طرف دولت داده شده است توجه بفرمائید و تصویب بفرمائید مطلب دیگری که میخواستم عرض کنم اینست که مقدار زیادی تلگرافات از لایات پیشتیبانی دولت رسیده و مقداری طومارها و نامه های امضاء شده که همه از بنده تقاضا کرده اند که مستجابشان را در مجلس قرائت بکنم ولی از لحاظ اینکه اولاً وقت نیست و ثانیاً اینها تقریباً متحد المال است راجع به پیشتیبانی دولت و راجع بآن موضوعی که آن دفعه مورد تعرض بعضی از آقایان واقع شد بنده قرائت نمی کنم فقط ذکر این طومارها و این چلوهارها فرستاده شده از تهران کسبه و سکنه بخش ۶ خیابان مولوی - کارکنان انوبوسهای ۵ و ۶ و کسبه و پیشه وران خیابان امیریه و فرهنگ ایزدی، انصاری، قزوین، یل امیر بهادر - ساکنین بخش ۵ خانی آباد - کسبه و پیشه وران خیابان ژاله - کسبه و پیشه وران بازارچه معیر - کسبه و پیشه وران و سکنه بازارچه حمام نواب جوانان خیابان مختاری کارمندان و کارگران سیلوی تهران از ولایات هم چند طومار رسیده است دو طومار هست از طبقات مختلف اصفهان که یکی ۳۰۰ امضاد دیگری ۵۰۰ امضا دارد یکی هم از طبقات مختلف کرمان با ۱۵۰۰ امضاء از طبقات مختلف از طبقات مختلف اراک ، کارکنان وسائل مختلف موتوری دستگاههای حمار و نقل اصفهان بوسیله حضرت آیه الله کاشانی یک طوماری فرستاده اند با ۵۰۰ امضاء اهالی شهرستان بابل با ۵۰۰ امضاء کارگران و کارمندان و پیشه وران آغاچاری یک طومار مفصلی با سه هزار امضاء از اهالی قم از اهالی مسجد سلیمان که تمام این را تقدیم مقام ریاست می کنم چند طومار هم بوسیله آقای حائری زاده رسیده است یکی این است که در چهارراه مغیر الدوله امضاء کرده اند چون آقای حائری زاده فرموده اند که باز کن بنده هم باز می کنم (طومار امضاء شده طوبلی را باز کردند) دارای چندین هزار امضاء است ، اینهم بوسیله آقای نریمان ارسال شده ، یک مقداری هم تلگرافات از جا های مختلف رسیده

که تقدیم مقام ریاست می کنم یک تلگراف هم از طرف بازار کارنان و روحانیون و اهالی معترم آذربایجان بوسیله حضرت آیه الله کاشانی رسیده است که ایشان دستور فرموده اند در صورتی که ممکن باشد در مجلس قرائت بکنم ولی چون دارای ده صفحه است و خیلی مفصل است تقدیم مقام ریاست می کنم یک کتابچه ای هم از طرف اهالی ساری رسیده است که در یک میتننگی به پیشتیبانی دولت داده اند و این را با امضاء رسانده اند و در جلد کتاب از طرف اهالی خراسان رسیده است چون دارای قریب ۴۰ هزار امضاء است این را باین ترتیب که آقایان ملاحظه می فرمائید بالایش نوشته اند « بنام سعادت ملت ایران من که یک فرد ایرانی هستم آشنگی کامل خود را در این رستاخیز بزرگ ملت ایران که در راه بسط حق حاکمیت ملی صورت می گیرد اعلام و بدینوسیله قوانین مربوط بملی شدن نفت در سراسر کشور را تأیید می نمایم » در حدود چهار هزار امضاء دارد که این او را یک یک بخش کرده اند امضاء شده و بعد صحافی و جلد کرده اند در دو جلد است و این دومین ابتکار اهالی خراسان خیلی اسباب تقدیر و تعسین است بعد از آن طوماری که فرستاده بودند با آن همه ظرافت و خوش سلیقگی اینهم چون زحمت کشیده شده است اگر آقایان اجازه بفرمائید مقدمه ای که برای این دو جلد نوشته شده است عرض آقایان برسانم « بوسیله مقام مقدس حضرت آیه العظمی کاشانی بزرگ رهبر مجاهد و فداکار عالم اسلام ساحت مقدس مجلس شورای ملی ،

خراسان که در طول تاریخ پر افتخار گذشته خود همیشه پیش قراول نهضت های آزادی بخش ایران بوده است امروز نیز افتخار فداکاری و جانبازی در راه پیروزی بیکار مقدس ما را که به منظور بسط حق حاکمیت ملی صورت می گیرد نیز برای خود حفظ نموده و از ثبات مقدس حضرت آیت الله برای انجام آن الهام می طلبد و اینجاست دوسه جمله هست برای اینکه تشنج نشود بنده از خوانندش خود داری می - کنم در خاتمه می نویسد « لذا برای حفظ شرافت خراسانیت و زدودن تنگ از دامان خود با استناد قریب چهار هزار امضای شخصی اهالی شهر مشهد ضمن تأیید دولت ملی جناب آقای دکتر مصدق به مجلس شورای ملی رسماً اعلام می نماید:

بشود اختصاص می دهد (قیادبان - از سکرمانشاه هم خیلی تشکر کردیم رسیده است) از سکرمانشاهم تلگرافات زیاد رسیده است هاید در حدود ۴۰۰۰۰ تشکر کردیم در این مورد بوسیله خود بنده رسیده است آقای طاهری هم دو کتابچه ای داده اند که تقدیم کنم و بیشتر از ۱۴ هزار امضاء دارد پیشتیبانی دولت آقای دکتر مصدق از طرف اهالی مشهد بینه نوشته اند که تقدیم می دارم دو سه کلمه دیگر از هرایب بنده باقی مانده است یکی اینکه اینجا صحبت از آزادی روزنامه ها و گله از نهجائی می دهند بنده البته طرفدار جدی آزادی کامل روزنامه ها هستم مخالف با فحش هم هستم ولی می خواهم باین آقایانی که اینقدر تیره درانی می کردند فقط یک مطلب را یاد - آوری بکنم و آن این است از سه سال قبل بشهادت بیرونه هائی که خود بنده دارم خیلی معذرت می خواهم که از خودم عرض می کنم ولی شاهد مثالی در دستم نبود از سه سال پیش روزنامه هائی که از طرف دولتها تقویت شده بود با دلیل می خواهم ثابت بکنم مرتباً بنده و بعداً که حزب تشکیل دادیم بنده و بجز بزم حکمشان فحش داده نمی - دهند و بندهم از اینکه ادا بدهند هیچ باکی ندارم ولی این آقایان بمصدق شرحافظ عمل کرده اند

بیری مال مسلمان و چه مالک بیرند داد و فریاد بر آری که مسلمانی نیست (صفائی - این مال حافظ نیست مال سعدی است) امروز که فحش می دادند حالا هم باید بکنند طاعت شنیدن داشته باشند اگر اینکه آنوقت بنا حق بود و حالا بحق اما راجع به آزادی اقلیت که اینقدر بته درانی فرمودند گمان می کنم آقایان معترم فراموش نگردد باشند که در زمان رژیم آرا این آزادی اقلیت مفهوم دیگری داشت چایخانه ما را معاصره کردند با سیصد تا یاسبان یکمده چاقو کش مجهز کردند بیایند آنجا کشتار بکنند هیچ نشد حالا همینکه یک کسی می بیند افکار عمومی یا اومخالف است فوری می گوید که من تأمین آزادی ندارم بفرض اینکه یک چنین چیزی باشد ما باید خودمان را اصلاح بکنیم یعنی باید افکار عمومی را جلب بکنیم آقایان در آن موقعی که رژیم آرا سیصد یاسبان فرستاد منزل من و چایخانه من را معاصره کردند می خواست تمام متخصصین آنجا را بکشد چون افکار عمومی پیشیمان ما بود هیچ فعلی نتوانست بکنند و خودش بدرکرفت و حالا شما هم تبعیت از افکار عمومی بکنید تا اینکه هیچ ترسی نداشته باشید والا اگر افکار عمومی مخالف شما شده چه چیز نمی تواند بشما تأمین بدهد اما راجع باینکه چرا اشخاصی را بلاه فرستادند من خیلی

سفر این کمال بی انصافی است و آقایان توجه داشته باشند که اگر اعتراض ایران به دادگاه لاهه بوقوع نرسیده بود آنوقت همین آقایان می گفتند می خواستیم باطیاره یک نفر را بفرستید حالا این عمل زاده است کرده بعد از چند ماه چون ایراد دیگری نیست این حرف را می زنند هیچ ایرادی ندارد بدولت بگیرند آنوقت می گویند که چرا آنوقت پدادگاه لاهه فرستادند یا اینکه در خرید کردید در دست چیرادر کابینه رژیم آرا دزدی شده است آقا این موضوع گردد دست چه ربطی بکابینه دکتر مصدق دارد در ابتدای دولت دکتر مصدق بکده ای را مأمور کردند که آقای فرودی هم بودند که باین موضوع رسیدگی بکنند این چه ارتباط بدولت دکتر مصدق دارد بیش از این نمی خواهم مصدق آقایان معترم بشوم و عرض می کنم اگر آقایان ایراد های اساسی دارند و یک برنامه عملی دارند این را بفرمائید ما هم تا همش را بخواهیم و ما هم آواز بشویم ولی تذکر کلمات اکتفا نکنید ما هم بکروز در اقلیت بودیم در عین مجلس بنده می آمدم بکابینه رژیم آرا دزدی هارا یکی یکی می بکنم کلمات نمی گفته راجع بکوه و توبو اعلام جرم می کردم راجع بسایر چیزها اعلام جرم می کردم و می گفتیم آقایان مخالفین هم اگر حرفی دارند بیایند سر بیج بگویند این کلمات را هیچ فرد ایرانی از آنها قبول نخواهد کرد و بیشتر بخودشان زحمت ندهند خیلی متشکر از صبر و حوصله آقایان

(۳ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه) نایب رئیس - بیانات قبل از دستور

تیم شد به ۱۰۹ رسیده آقای فرامرزی طبق ماده ۱۰۹ می خواهد صحبت کند بفرمائید آقای فرامرزی فرامرزی - متأسفم که جناب آقای جمال امامی وقتی آقای پیراسته که بنده را طرف خطاب قرار دادند تشریف ندادند (زنگ رئیس) نایب رئیس - آقای فرامرزی تأمل بفرمائید اکثریت نیست چون در خارج هم عده کافی نیست بجلسه دیگر موکول به فرمائید آقای کشاورز صدر هم اجازه خواسته اند طبق ماده ۹۰ (فرهودی - بنده هم اجازه خواستم) فعلاً جلسه را ختم می کنیم جلسه آتی ساعت ۹ صبح (ده دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد) نایب رئیس مجلس شورای ملی - نورالدین امامی